

T.B.M.M.

BARİŞ VE DEMOKRASİ PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Sayı: 2.182

Tarih: 03.12.2010

10/1012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Gıda üretim, tüketim ve satış yerlerinin denetiminde yaşanan eksikliklerin nedenlerinin belirlenmesi ve insan sağlığı üzerindeki etkilerinin tespit edilerek gerekli tedbirlerin alınması amacıyla Anayasa'nın 98, İç Tüzük'ün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

Ayla AKAT ATA
BDP Grup Başkanvekili

GEREKÇE

Gıda güvenliği ve güvenli gıda üretimi ve tüketimi insanın en temel haklarından biri kabul edilmektedir. Bu nedenledir ki, gelişmiş ülkeler kendi gıda güvenliği sistemlerini insan sağlığını dikkate alarak sürekli geliştirme ihtiyacı içerisindeyler.

Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de, gıda ile ilgili sorunlar, gıda güvencesi ve gıda güvenliği olmak üzere iki açıdan ele alınmaktadır. Gıda güvencesi; Birleşmiş Milletler’in kabul ettiği ve sosyal devlet anlayışı çerçevesinde yer alan, herkesin yeterli ve dengeli beslenmesi için gerekli gıdaya ulaşma hakkının güvence altına alınmasıdır.

Gıda güvenliği ise, salt az gelişmiş ülkelerin sorunu olarak görülmemekte neredeyse dünya ülkelerinin tümünde yaşanan bir sorun olarak kabul görmektedir. Özellikle, günümüzdeki bilimsel ve teknik gelişmelerle birlikte çevresel kirlilik ve endüstriyel atıklar, insanların güvenli gıdaya ulaşmalarına büyük ölçüde engel teşkil etmektedir. Bunun yanı sıra, üretilen ve satışa sunulan gıda maddelerinin denetiminin yapılması da büyük önem taşımaktadır. Gıdaların üretimi, işlenmesi, taşınması, depolanması ve tüketiciye ulaştırılması aşamalarında asgari teknik ve hijyenik koşulların sağlanması, halk sağlığı açısından önemlidir. Türkiye’de de gıda denetimi alanında Tarım ve Köyşleri Bakanlığının dört binin üzerinde personelinin bulunmakta olduğu, yine bu personelin denetimden geçirmekle sorumlu olduğu ruhsatlı elli binin üzerinde gıda üretim ve üç yüz binin üzerinde ise gıda satış ve tüketim yerinin bulunduğu bilinmektedir. Ancak ruhsatlı yerlerin dışında sayıları binlerle ifade edilen ruhsatsız gıda üretim, satış ve tüketim yerleri bulunduğu gerçeği de bilinmektedir. Özellikle merdiven altı diye tanımlanan kayıt dışı üretimin yüksek düzeyde olması, gıda maddeleri üretiminin büyük bir çoğunluğunun uygun olmayan koşullarda gerçekleştirilmesi, üretimde teknik personelin çalıştırılmaması, yeterli ve istenen düzeyde denetimlerin yapılmaması gibi sorunlar, yaşanan sıkıntıların büyük bir kısmını oluşturmaktadır.

Yine gıda maddeleri, sadece ülke içinden temin edilen hammaddeler ile değil aynı zamanda ithal edilen hammaddeler de kullanarak çok değişik bileşimlerde, çok farklı şekillerde üretilmekte çok farklı yerlere, şehirlere hatta ülkelere gönderilmekte ve çok farklı tüketiciler tarafından tüketilmektedir.

Bu kapsamda gıda denetim programlarına ilişkin 2009 yılı sonuçları Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından açıklanmıştır. Bakanlıkça, içerik ve etiket denetimi olarak iki ayrı kategoride denetim programının yürütüldüğü, etiket denetimlerindeki olumsuz örneklerin oranının düşük kaldığı, içerik denetimlerinde ise olumsuz örneklerin yoğun olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Süt ve süt ürünleri, kırmızı et ve unlu mamuller denetiminde olumsuz örnek oranının ortalamanın altında kaldığı, kanatlı eti, pekmez, bal, kuru meyveler, bitkisel yağlar, şekerli mamullerdeki denetim sonuçlarındaki olumsuz sonuç oranının ise oldukça yüksek olduğu görülmüştür.

Gıda denetimi alanında gerekli tedbirlerin alınmaması ve denetimlerin yapılmaması beraberinde halk sağlığını da tehlike altına sokmaktadır. İnsanların beslenmesi için yeterli ve güvenli gıdaya ulaşma sorumluluğuna göre adım atılması gereği, sadece Türkiye’de değil tüm dünyada yaşamsal öneme sahip bulunmaktadır.

Bu nedenle, gıda üretim, tüketim ve satış yerlerinin denetiminde yaşanan eksikliklerin nedenlerinin belirlenmesi ve insan sağlığı üzerindeki etkilerinin tespit edilerek gerekli tedbirlerin alınması amacıyla Anayasa’nın 98, İç Tüzük’ün 104 ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.